

ด่วนมาก

ที่ พณ ๐๖๐๖/ ๑๓๐๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ศ8835 (รับ)

รับที่ : ๘4619/56 ๒ ๘๖๖

วันที่ : 05 เม.ย. 56 เวลา : 14:50

กระทรวงพาณิชย์

๔๔/๑๐๐ ถ.นนทบุรี ๑

อ. เมือง จ. นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๔

เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (AEM Retreat) ครั้งที่ ๑๙ และการประชุมอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายบุญทรง เตริยาภิรมย์) เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (AEM Retreat) ครั้งที่ ๑๙ และการประชุมอื่นๆที่เกี่ยวข้องระหว่างวันที่ ๘-๙ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม รายละเอียดตามเรื่องเดิมที่แนบ นั้น

กระทรวงพาณิชย์ ขอเรียนสาระสำคัญของผลการประชุมข้างต้น ดังนี้

๑. การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการครั้งที่ ๑๙

๑.๑ การดำเนินการไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๑.๑.๑ มาตรการสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ที่ประชุมรับรองเอกสารมาตรการสำคัญด้านเศรษฐกิจซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐมนตรีเศรษฐกิจ (AEM) ที่ต้องเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๘ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งที่ ๑๐ พิจารณาในเดือนเมษายน ศกนี้ อาทิ การจัดทำแผนงานและกลไกการดำเนินการในเรื่องมาตรการที่มีใช้ภาษี การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของอาเซียน การจัดทำมาตรฐานสินค้า ระบบศุลกากรหน้าด่านเดียว และคลังข้อมูลของอาเซียน เป็นต้น ทั้งนี้ เห็นว่าเมียนมาร์และมาเลเซียซึ่งเป็นประธานอาเซียนในปี ๒๐๑๔ และ ๒๐๑๕ ควรเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักเพื่อให้การดำเนินการสู่ AEC เป็นไปตามกำหนด รวมทั้งอาเซียนจะเริ่มหารือแนวทางการดำเนินการด้านเศรษฐกิจภายหลังปี ๒๕๕๘ เพื่อให้ผู้นำอาเซียนพิจารณาในปี ๒๕๕๘

๑.๑.๒ มาตรการที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Measures: NTMs) ที่ประชุมได้หารือแนวทางการจัดการมาตรการ NTMs ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นประเด็นที่มีผลต่อการค้าภายในระหว่างประเทศสมาชิก โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่อาวุโสทางเศรษฐกิจของอาเซียน (SEOM) และคณะกรรมการประสานงานการดำเนินการภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (CCA) เร่งดำเนินการจัดทำแผนการดำเนินงานในเรื่องมาตรการที่มีใช้ภาษีของอาเซียน (Work Programme on ASEAN NTMs) รวมทั้งหารือแนวทางในการแจ้ง ประเมิน และยกเลิกอุปสรรคทางการค้า จัดตั้งกลไกดูแลมาตรการที่มีใช้ภาษีในแต่ละประเทศ และปรับปรุงฐานข้อมูลเรื่อง NTM ของอาเซียนโดยใช้ระบบการจำแนกมาตรการ NTMs ของ UNCTAD เพื่อให้รัฐมนตรีเศรษฐกิจพิจารณารับรองระหว่างการประชุม AEM ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ โดยอาจมีการจัดทำโครงการนำร่องเพื่อทดลองแก้ไขปัญหา NTMs ในบางสินค้าก่อน

๑.๑.๓ ตารางข้อมูลพื้นฐานสำหรับความตกลงว่าด้วยการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา ตามที่รัฐมนตรีเศรษฐกิจได้ลงนามความตกลงฯ ในช่วงการประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ ๒๑ (วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕) ความตกลงฯ กำหนดให้อาเซียนดำเนินการให้ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับภายใน ๑๘๐ วันหลังการลงนาม (วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖) ซึ่งขณะนี้อาเซียนอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูลพื้นฐานเพื่อผนวกกับความตกลงฯ ให้แล้วเสร็จที่ประชุมจึงมอบหมายให้คณะทำงานด้านการค้าบริการ (CCS) ดำเนินการดังกล่าวให้แล้วเสร็จเพื่อนำเสนอให้ที่ประชุมคณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Council) ครั้งที่ ๙ ให้การรับรองในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖

๑.๑.๔ แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการหารือกับภาคธุรกิจเป็นรายสาขาต่อไป และให้ภาคเอกชนหารือร่วมกันในประเด็นและข้อเสนอแนะและเสนอต่อภาครัฐก่อนเพื่อพิจารณาความจำเป็นในการจัดประชุมหารือร่วมกัน โดยในช่วงการประชุม AEM ครั้งที่ ๔๕ ในเดือนสิงหาคม ศกนี้ จะมีการหารือกับภาคธุรกิจสาขาสุขภาพ นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคเอกชน ควรให้สภาธุรกิจของอาเซียน (ASEAN Business Council-ABAC) เป็นกลไกหลักในการดำเนินการหารือกับภาครัฐ

๑.๑.๕ การลงนามเอกสารด้านเศรษฐกิจ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามพิธีสารเพื่อแก้ไขความตกลงด้านเศรษฐกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าของอาเซียน (Protocol to Amend Certain ASEAN Economic Agreements) ซึ่งมีสาระสำคัญคือให้ความตกลงด้านเศรษฐกิจอื่นๆ ดังกล่าวอ้างอิงถึงความตกลงด้านสินค้าของอาเซียนในปัจจุบัน (ATIGA) แทนการอ้างอิงความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (CEPT-AFTA)

๑.๒ ความคืบหน้าในการสร้างเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับประเทศ

คู่เจรจา

๑.๒.๑ การขอเข้าเป็นภาคีความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนของฮ่องกง ที่ประชุมเห็นว่าควรเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับฮ่องกง แทนการให้ฮ่องกงเข้าร่วมการความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ACFTA) ที่ได้เจรจาจบไปแล้ว เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อ ACFTA ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของสมดุลผลประโยชน์ระหว่างอาเซียนกับจีนและการเจรจาความตกลง FTA ระหว่างอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ (RCEP) เพราะการเข้าร่วม ACFTA อาจมีผลให้ฮ่องกงมีสิทธิเข้าร่วม RCEP ได้ด้วย รวมทั้ง จีนแจ้งชัดเจนว่าจะไม่เข้าร่วมการเจรจาเพื่อรับฮ่องกงเข้าสู่ ACFTA แม้ว่าจะสนับสนุนฮ่องกงในเรื่องนี้ ดังนั้นอาเซียนควรเจรจากับฮ่องกงโดยตรงซึ่งจะเป็นประโยชน์ในหลายด้าน อาทิ การจัดทำความตกลงจะอยู่บนพื้นฐานของสมดุลผลประโยชน์ระหว่างอาเซียนและฮ่องกง โดยสามารถมีข้อสงวนในสินค้าและบริการที่อ่อนไหวต่อฮ่องกงได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงสิ่งที่ตกลงไว้กับจีน ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจอาเซียนหารือในรายละเอียดต่อไป

๑.๒.๒ การจัดทำความตกลงพันธมิตรทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) ที่ประชุมได้รับทราบความคืบหน้าการดำเนินการเจรจาจัดทำความตกลง RCEP หรือ ASEAN+๖ FTA โดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้เห็นชอบการจัดตั้งคณะเจรจา RCEP และรับรอง TOR ของคณะเจรจา โดยประธาน AEM ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจของประเทศคู่เจรจาทั้ง ๖ ประเทศ เพื่อให้การรับรอง TOR ดังกล่าวด้วยแล้ว ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นว่าในด้านความสัมพันธ์กับประเทศนอกอาเซียน ควรให้ความสำคัญกับการเจรจา RCEP เป็นลำดับแรกเพื่อให้สามารถหาข้อสรุปขอบเขตการเจรจา (Scoping paper) และสามารถเริ่มต้นการเจรจาได้ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยมีเป้าหมายการสรุปผลการเจรจาให้ได้ในปี ๒๕๕๘

๑.๒.๓ การเยือนสหรัฐอเมริกาและจีนของรัฐมนตรีเศรษฐกิจ (Roadshow) เพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุน ในเบื้องต้นมีกำหนดการเยือนสหรัฐฯ ในสัปดาห์ที่ ๒ ของเดือนมิถุนายน ๒๕๕๖ โดยอาเซียนเสนอให้เยือนมหานครนิวยอร์กและนครลอสแอนเจลิสซึ่งเป็นเมืองธุรกิจสำคัญของสหรัฐฯ

สำหรับการเยือนจีนมีกำหนดในสัปดาห์ที่ ๓ ของเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖ โดยคาดว่าจะเดินทางเยือนกรุงปักกิ่ง มณฑลกว่างตุง และเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง

๒. การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-คณะกรรมการจัดการการค้าสหภาพยุโรป

๒.๑ อาเซียนและสหภาพยุโรปได้หารือถึงแนวทางในการยกระดับความสัมพันธ์ด้านการค้า การลงทุนระหว่างสหภาพยุโรปและอาเซียน รวมถึงความเป็นไปได้ในการเจรจาทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนและสหภาพยุโรป ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องหารือกันในรายละเอียดต่อไป

๒.๒ ไทยได้ย้ำต่อที่ประชุมถึงความสำคัญของระบบการค้าพหุภาคี และสนับสนุนอาเซียนและสหภาพยุโรปในการร่วมกันผลักดันการเจรจารอบโดฮาให้สามารถสรุปผลได้ในเรื่องการอำนวยความสะดวกทางการค้า ซึ่งจะประโยชน์ต่อภาคการผลิต ภาคบริการ และผู้บริโภค ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนและประหยัดเวลาในการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ พร้อมกับได้แสดงความยินดีกับ สปป. ลาว ที่ได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกอย่างเต็มตัว และทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนข้อมูลนโยบายการลงทุน การเจรจาการค้าพหุภาคีในองค์การการค้าโลก และกรอบความร่วมมือเอเปค

๒.๓ นอกจากนี้ ที่ประชุมได้เห็นชอบแผนการค้าการลงทุนร่วมระหว่างอาเซียนและสหภาพยุโรป สำหรับปี ๒๐๑๓-๒๐๑๔ เพื่อเป็นกรอบในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างทั้งสองฝ่าย ทั้งในระดับนโยบาย เจ้าหน้าที่อาวุโส และภาคเอกชน โดยครอบคลุมเรื่องการสร้างเสริมศักยภาพในการเจรจาเอฟทีเอของอาเซียน ความร่วมมือทางการบิน ความร่วมมือด้านทรัพยากรพลังงาน การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่เศรษฐกิจอาวุโสของทั้งสองฝ่ายหารือเพื่อดำเนินการตามแผนงานที่รัฐมนตรีให้ความเห็นชอบต่อไป

๓. การประชุมภาคธุรกิจอาเซียน-สหภาพยุโรป ครั้งที่ ๓

ผู้นำธุรกิจของอาเซียนและสหภาพยุโรป กว่า ๗๐๐ คน ได้หารือใน ๖ เรื่อง คือ ๑) Agri-Business ๒) automotive ๓) Financial Services ๔) ICT ๕) Infrastructure/Connectivity ๖) Pharmaceuticals และมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานด้านการค้าการลงทุนของอาเซียน โดยข้อเสนอมีสาระสำคัญ คือ ๑) ต้องการให้อาเซียนเปิดตลาดให้นักลงทุนจากสหภาพยุโรปสามารถเข้ามาลงทุนและถือหุ้นในบริษัทในอาเซียนได้มากขึ้นในธุรกิจต่างๆ ๒) ลดหรือยกเลิกภาษีนำเข้าและยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี ๓) ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการค้า การลงทุนในอาเซียนให้มีความโปร่งใส มีความเป็นธรรมและสอดคล้องกัน ในระหว่างสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศ ๔) ให้มีกระบวนการหารือกับภาคเอกชนก่อนที่จะแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุน ๕) ให้ใช้มาตรฐานสากลสำหรับการค้าสินค้าอาหารและยานยนต์ ๖) เร่งเปิดเสรีภาคบริการระหว่างอาเซียนด้วยกันเอง ๗) ให้ปฏิบัติกับผู้ประกอบการต่างชาติอย่างเท่าเทียมกับผู้ประกอบการของอาเซียน โดยหลังจากนี้ อาเซียนและสหภาพยุโรปจะร่วมพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมในการผลักดันข้อเสนอแนะของภาคเอกชนเพื่อนำไปสู่การลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกันอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ข้อคิดเห็น

๑. การที่รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนเห็นว่าอาเซียนควรพิจารณาจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับฮ่องกงโดยตรงซึ่งไม่ตรงกับผลประโยชน์ของจีนและฮ่องกง จึงมีความเป็นไปได้ที่จะมีการผลักดันในระดับการเมืองเพื่อให้ฮ่องกงเข้าร่วมในความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน ต่อไป ทั้งนี้ แม้ว่าไทยให้ความสนับสนุนฮ่องกงในการทำ ความตกลงการค้าเสรีร่วมกับอาเซียนไม่ว่าจะเป็นในเวทีใด แต่ที่ผ่านมาได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เฉพาะในกรณีที่ ฮ่องกงจะเข้าร่วมในความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน ไทยจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในกรณีที่อาเซียนจะเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีกับฮ่องกงด้วย

๒. สหภาพยุโรปมีแนวโน้มที่จะยึดแนวทางการเจรจาการค้าเสรีกับอาเซียนในลักษณะเดียวกับที่ญี่ปุ่นเจรจากับอาเซียน กล่าวคือ ดำเนินการเจรจาการค้าเสรีในลักษณะทวิภาคีกับแต่ละประเทศอาเซียนก่อนเจรจากับอาเซียนทั้งหมด โดยขณะนี้สหภาพยุโรปอยู่ในระหว่างการเจรจาความตกลงการค้าเสรีทวิภาคีกับสิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม และไทย และคาดว่าสหภาพยุโรปมีเป้าหมายจะเจรจากับประเทศสมาชิกอาเซียนจนครบทุกประเทศ เพื่อนำไปสู่การเจรจาความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-สหภาพยุโรป รวมทั้ง สหภาพยุโรปอาจต้องพิจารณาความสำเร็จของการดำเนินการไปสู่ AEC ด้วย ดังนั้น ในการเจรจาการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรปที่กำลังจะเริ่มต้นขึ้นควรต้องคำนึงถึงประเด็นนี้ และไทยอาจเริ่มเตรียมการสำหรับการเจรจาการค้าเสรีในระดับอาเซียนกับสหภาพยุโรปซึ่งคาดว่าจะอาจมีขึ้นในระยะ ๒-๓ ปีข้างหน้าด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการประชุมรวมทั้งข้อคิดเห็นดังกล่าวข้างต้นด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญทรง เตริยาภิรมย์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๓๔๙

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๖๑๔